A fi simplu, dar cinstit, e mai preţios decît a fi genial, dar necinstit. **(H. de Balzac)**

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI
26 iulie
2013
Anul XII
nr. 28 (479)
8 pagini – 4,10 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

O delegaţie a Republicii Moldova a participat la cel de-al III-lea Forum juridic moldo-lituanian

pag. 3

În obiectiv – problema malpraxisului

pag. 4

Inspectoratul General de Poliție la raport

pag. 5

„Am avansat în mod remarcabil în domeniul cooperării sectoriale cu Uniunea Europeană”

După ce a luat parte la Bruxelles la o reuniune a şefilor diplomaţiilor din ţările Parteneriatului Estic, ministrul moldovean de Externe Natalia Gherman a participat, tot în Capitala Belgiei la o dezbatere privind perspectivele Summitului de la Vilnius şi viitorul Parteneriatului Estic, organizată de Centrul pentru Politici Europene.

În cadrul dezbaterii, domnia sa a reiterat poziţia clar pro-europeană a Moldovei, şi a subliniat că actuala conducere de la Chişinău doreşte ca Summitul de la Vilnius să fie urmat de paşi concreţi pentru atingerea obiectivului ca Moldova să devină membră a Uniunii Europene.

Şefa diplomaţiei moldovene s-a referit la ceea ce ea a numit agenda post-Vilnius: „Pentru noi ar fi crucial să trecem în revistă, înainte de toate, realizările de pe pista bilaterală a Parteneriatului Estic, şi aici, aş dori să vă trag atenţia asupra acestei foi de drum bilaterale a Parteneriatului Estic, care este foarte relevantă pentru fiecare dintre noi, dar relevantă în mod individual.

În ce o priveşte pe ţara mea, sînt fericită să afirm că am îndeplinit aproape tot ce era inclus acolo de la Summitul de la Varşovia, acum doi ani, şi am avansat în mod remarcabil în domeniul cooperării sectoriale cu Uniunea Europeană.

Am terminat cu succes prima fază, faza de legislaţie, a Planului de Acţiuni UE-Moldova în privinţa vizelor, şi am trecut la faza a doua, finală, a acestui plan, adică la aplicarea acelei legislaţii importante pe care am proiectat-o sau pe care am modificat-o în prima etapă.

Aşteptăm ca, Comisia Europeană să facă acest anunţ important pentru noi toţi, anume că, Moldova e pregătită cu angajamentele din faza a doua, şi să propună Parlamentului European şi Consiliului European să ia în considerare posibilitatea de a elimina obligativitatea de viză pentru cetăţenii moldoveni în 2014”.

Natalia Gherman a reiterat angajamentul Guvernului actual, de la Chişinău, de a îndeplini toate obligaţiile care-i revin în procesul de integrare europeană.

Întrebat fiind, la dezbaterea organizată de Centrul pentru Politici Europene de la Bruxelles, cum îşi va respecta aceste promisiuni partea moldoveană, avînd în vedere faptul că situaţia politică din Moldova este uşor instabilă, şi un număr de reforme trebuie încă să fie aplicate, ministrul moldovean de Externe a explicat că Executivul şi clasa politică de la Chişinău s-au angajat să-şi respecte toate obligaţiile în ceea ce priveşte procesul de integrare europeană: „Avem o viziune clară cu privire la ce trebuie făcut, şi la cum anume exact trebuie să comunicăm asupra acestor etape ale procesului cu proprii noştri cetăţeni, cu propria noastră societate, dacă sîntem serioşi în a ne asigura sprijinul pentru acest efort special. În Parlamentul moldovean există o majoritate clară, de fapt, puţin mai mare decît ne aşteptam cînd am fost învestiţi la 30 mai, iar asta înseamnă că acest obiectiv, acest curs al integrării europene, proclamat drept angajament principal al acestui Guvern este sprijinit de majoritatea societăţii reprezentate de deputaţii din Parlamentul moldovean”.

Natalia Gherman şi-a exprimat speranţa că ţara noastră va fi în măsură să semneze Acordul de Asociere şi cel de Liber Schimb cu Uniunea Europeană înainte de alegerile care vor avea loc în Moldova la sfîrşitul anului 2014, pentru că în acel moment, chiar dacă unele dintre statele membre ale Uniunii vor fi ocupate cu ratificarea acestor documente, Moldova şi Uniunea Europeană vor putea pune deja în aplicare, datorită prevederilor Tratatului de la Lisabona, angajamentele reflectate în aceste acorduri: „Dacă doriţi, asta va însemna, de fapt, ireversibilitatea procesului de integrare europeană pentru ţara mea. Pentru că un aranjament foarte comprehensiv, foarte ambiţios, cu valoare de lege, şi care nu a existat înainte, va fi pus în aplicare, va fi ratificat de Parlamentul moldovean, şi va fi în stadiu de aplicare în 2014.

Din punctul de vedere al agendei europene, aş spune că aceasta ar fi o bază foarte bună, foarte, solidă pentru a începe campania pentru valorile integrării europene, şi pentru a cere cetăţenilor oportunitatea de avea încă un mandat întru a urmări acest obiectiv”.

Moldova a fost vizitată de o delegaţie de rang înalt de la BERD

O delegaţie de rang înalt de la Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare (BERD), condusă de directorul executiv pentru Turcia, Europa de Est, Caucaz şi Asia Centrală Olivier Descamps a întreprins o vizită în Republica Moldova, în perioada 22-24 iulie 2013. Din componenţa delegaţiei au mai făcut parte directorul BERD pentru Caucaz, Moldova şi Belarus Bruno Balvanera. Potrivit unor surse din cadrul Reprezentanţei permanente a BERD în Moldova, membrii delegaţiei BERD s-au întîlnit cu preşedintele R. Moldova Nicolae Timofti, prim-ministrul Iurie Leancă, ministrul Economiei Valeriu Lazăr, guvernatorul Băncii Naţionale Dorin Drăguţanu. Ei au purtat, de asemenea, discuţii cu diplomaţi străini, investitori, asociaţii de afaceri şi reprezentanţi de rang înalt ai clienţilor existenţi şi potenţiali ai BERD.

În timpul vizitei, Olivier Descamps şi Iurie Leancă au anunţat crearea Consiliului Economic pe lîngă prim-ministrul R. Moldova. Acest organ consultativ va fi prezidat de şeful Executivului şi va facilita dialogul între comunitatea oamenilor de afaceri şi factorii de decizie în vederea creării unui mediu de afaceri favorabil. În ajunul vizitei la Chişinău, Descamps a menţionat că Moldova are nevoie de mai multe investiţii locale şi străine care ar genera locuri de muncă pentru a susţine creşterea economică. Potrivit oficialului BERD, un mediu investiţional favorabil şi previzibil, caracterizat prin transparenţa structurilor de proprietate şi respectarea statului de drept, va cataliza investiţiile. Descamps a subliniat că BERD este pregătită să sprijine, cu recomandări, expertiză şi fonduri, efortul autorităţilor de a crea condiţii mai bune pentru a dezvolta afaceri în Moldova.

Această vizită anticipează revizuirea planificată a strategiei BERD pentru Moldova pentru următorii trei ani şi subliniază angajamentul ferm al Băncii pentru stimularea reformelor în Moldova, în special în domeniul combaterii corupţiei şi asigurării unui mediu legal deschis şi stabil pentru agenţii economici şi pentru dezvoltare.

BERD este unul dintre cei mai mari investitori în Republica Moldova. De la începutul activităţii sale în anul 1994, Banca a semnat 100 de proiecte de investiţii în ţară în domeniul energiei, transporturilor, antreprenoriatului agricol, industriei, şi în sectorul bancar, în volum total de 897 milioane euro.

◆ Flash

„Cea mai importantă lege privind Transnistria nu funcţionează”

La aniversarea celei mai importante legi privind Transnistria, aceasta nu funcţionează, consideră autorul documentului. Este vorba despre prevederile principale ale statutului juridic special al localităţilor din stînga Nistrului.

Legea elaborată în anul 2005, în baza Planului Iuşcenko, prevedea reglementarea paşnică a conflictului transnistrean, inclusiv retragerea trupelor ruse. Într-un interviu, fostul ministru al reintegrării Vasile Şova a menţionat însemnătatea acestui document pentru procesul de negocieri, dar a specificat în acelaşi timp, că respectivul proiect de lege nu funcţionează. În opinia dînsului, pe calea compromisului, părţile urmau să găsească formularea juridică, în baza căreia va decurge procesul reglementării.

Pînă pe 25 august, mai multe instituţii de stat vor trece la sistemul de plăţi online

Cozile interminabile pentru obţinerea actelor vor dispărea. Din toamnă, mai multe instituţii vor trece la plăţi electronice, prin sistemul Mpay. Doritorii de a obţine un act, vor putea completa o cerere online. Taxele vor putea fi plătite prin intermediul terminalelor de plată sau prin transfer bancar.

Sistemul nu va fi însă valabil pentru actele de identitate.

„În cazul unui buletin de identitate sau a unui paşaport cu date biometrice, acest lucru este imposibil, din simplu motiv că cetăţeanul trebuie să prezinte datele biometrice. Dar sînt o mulţime de alte servicii, cum ar fi certificate, adeverinţe, confirmări, extrase din diferite documente de stat, pe care cetăţeanul simplu le poate solicita online”, a declarat viceministrul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor Vasile Tarlev.

Responsabilii de la „Cadastru” spun că datorită noului sistem, atît funcţionarii publici, cît şi cetăţenii, vor economisi timp.

„Reduce efortul şi timpul solicitantului la primirea unor documente. Acum, şi noi ca prestatori de servicii vom avea confirmarea plăţii imediat după ce a fost efectuată”, a spus şefa Secţiei administrarea clienţilor, „Cadastru”, Diana Nanu.

Oamenii salută ideea implementării noului sistem de plată.

„Pe Internet e clar că este mai bine”, a menţionat o doamnă.

„Noi trebuie să ne învăţăm, să ne deprindem, mai ales cei în vîrstă. Probabil că va fi mai bine”, a afirmat un bărbat.

Potrivit unei dispoziţii a premierului, întreprinderile de stat „Registru”, „Cadastru”, Starea Civilă şi Inspectoratul General de Poliţie vor trebui să aplice sistemul de plată online, pînă pe 25 august.

A intrat în vigoare acordul dintre Moldova şi Kuwait pentru evitarea dublei impuneri şi prevenirea evaziunii fiscale

A intrat în vigoare Acordul între Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul statului Kuwait pentru evitarea dublei impuneri şi prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit şi pe capital. Documentul a fost semnat la Chişinău la 15 martie curent. În conformitate cu prevederile Convenţiei menţionate, sînt stabilite următoarele cote ale impozitelor reţinute la sursa de plată: dividende - 5% din suma brută a dividendelor, dobînzi - 2% din suma brută a dobînzilor, royalty - 10% din suma brută a royalty.

Cerinţe noi în Europa pentru deţinătorii de paşapoarte străine

Comisia Europeană înaintează noi cerinţe faţă de paşapoartele străinilor care călătoresc în ţările Uniunii Europene.

Potrivit unui comunicat al Comisiei, prima cerinţă e valabilitatea paşaportului, acesta trebuie să fie valabil pe parcursul a cel puţin trei luni de la data posibilă a plecării din Europa.

Cea de-a doua condiţie este că paşaportul trebuie să fie eliberat în ultimii 10 ani.

Studiu naţional privind obezitatea în rîndul copiilor

Ministerul Sănătăţii şi experţii Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii (OMS) elaborează un studiu naţional, care va oferi cifre reale despre ponderea copiilor supuşi obezităţii în Republica Moldova.

Viceministrul Sănătăţii Svetlana Cotelea a menţionat că în ultimii ani, se atestă o creştere a cazurilor de obezitate în rîndul copiilor. Specialiştii regionali şi experţii Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii punctează că este cel mai oportun moment să se intervină în prevenirea răspîndirii obezităţii în rîndul populaţiei. Ministerul Sănătăţii, în colaborare cu OMC, va implementa două iniţiative majore. Prima se referă la studiul privind obezitatea la copii. A doua iniţiativă presupune un studiu prin intermediul căruia va fi stabilită prevalenţa factorilor de risc major de apariţie a bolilor cronice, precum tabagismul şi consumul de alcool.

Informaţiile obţinute vor fi utilizate la elaborarea unor noi iniţiative în domeniul sănătăţii. De asemenea, vor oferi date comparabile la capitolul obezităţii pentru regiune.

Reguli mai stricte la examenele pentru permisul auto

Potrivit unor date estimative neoficiale, mărimea mitei în sistemul de obţinere a permiselor auto din Moldova ar fi de circa 2-3 milioane de euro anual.

După exemplul Ministerului Educaţiei, şi Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor a decis să impună reguli mai stricte la examenele pentru obţinerea permisului auto. Începînd cu luna septembrie, toate birourile de examinare, dar şi atomobilele în care va fi susţinută proba tehnică, vor fi dotate cu echipament video, iar în sălile unde se va susţine proba teoretică vor lipsi examinatorii. Acestea, dar şi alte măsuri, ce se conţin într-o hotărîre de Guvern, intrată în vigoare din iunie, constituie începutul unei reforme ample pe care a demarat-o Ministerul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor.

Ministrul Pavel Filip a declarat că prin impunerea unor reguli mai stricte la obţinerea permisului de conducător auto, se urmăreşte reducerea numărului accidentelor rutiere, sporirea siguranţei traficului rutier, dar şi eliminarea corupţiei din acest sistem: „Cu greu am adoptat această hotărîre de Guvern, care la prima vedere pare una simplă, dar noi am insistat foarte mult, deoarece ea ne deschide uşa pentru reforme. De ce se duce omul şi plăteşte bani la obţinerea permisului de conducere? Pentru că omul învaţă la şcoala auto, după care, conform hotărîrii vechi, el trebuia să dea examenul în zona teritorială unde se afla şcoala. De exemplu, la Briceni este şcoală auto şi birou de examinare. Evident, că acolo se cunosc între ei cei de la şcoală cu cei de la biroul de examinare şi ce se întîmplă, ei fiind în legătură, cel de la şcoală le spune audienţilor că trebuie să dea bani şi că dacă nu dau bani, n-o să obţină permisul de conducere. Era un cerc organizat şi noi nu puteam elimina legătura asta. Prin noile modificări, eliminăm restricţia de teritoriu la susţinerea examenului, fiecare poate să se ducă să dea examenul în orcare din birourile de examinare. Şi doi – nu mai vine cu listele, ci fiecare se duce şi depune cerere personal cînd vrea şi unde vrea. Noi reducem numărul birourilor de examinare pentru că nu le putem monitoriza. Dacă e să facem analogie cu România, noi ar trebui să avem doar 3 birouri de examinare. Înainte era doar unul la Ghidighici. Acum avem 36, dar le reducem pînă la 16”.

Experienţele anterioare ale Ministerului Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor de a instala camere video în cîteva birouri de examinare a redus cu mai mult de 50 la sută numărul de persoane care susţin examenele. Supravegherea video nu va comporta cheltuieli suplimentare, întrucît se va face din contul economiilor obţinute la reducerea numărului de birouri de examinare. Mai mult, ministerul va acorda lefuri destul de mari examinatorilor, astfel încît să nu fie tentaţi să ia mită, precizează ministrul Pavel Filip: „Cel mai important din reducerea aceasta e că vrem să facem un grup de monitorizare, 12 persoane, în fiecare zi, cîte o persoană va merge într-un birou de monitorizare, ea nu va şti unde se duce, abia dimineaţa va afla, să nu aibă ispita asta, noi vrem să le dăm salarii mari, îi plătim cu 10 mii sau 12 mii de lei. Atunci cînd ea va şti că are salariu bun, nu va merge peste hotare, şi nu va fi ispitită. Vor fi şi reguli mai stricte pentru aceste persoane. Sper să avem o echipă bună şi să obţinem ceea ce urmărim – ca examenele să le susţină cei mai buni, cu cunoştinţe. Vom exclude examinatorii din săli, se va urmări de la monitor. Noi cunoaştem toate trucurile utilizate acum, chiar dacă este monitorizare video, examinatorul se apropie şi prin diferite semne, comunică răspunsul. De exemplu, două semne cu pixul este răspunsul cu numărul 2, şi tot aşa. Vom exclude această problemă, dacă vom elimina din sală examinatorul”.

Potrivit unor date estimative neoficiale, mărimea mitei în sistemul de obţinere a permiselor auto ar fi de circa 2-3 mil. euro anual. Experţi independenţi estimează că mai mult de jumătate din cei care îşi iau permisul de conducere plătesc neoficial examinatorilor în medie cîte 200 de euro. Anual, potrivit datelor Ministerului Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor, în jur de 76,5 mii de persoane obţin carnetul de conducător auto. Anul acesta, cel puţin 3 inspectori de la centrele de examinare au fost reţinuţi de organele de drept pentru corupţie pasivă, însă doar într-un singur caz, cel al unui inspector de la Ungheni, Procuratura Generală a anunţat că a trimis dosarul în judecată. Ministrul Pavel Filip, deocamdată, se arată sceptic privind eficienţa acţiunilor organelor de drept, dar speră că dacă se vor întreprinde măsuri concentrate de către mai multe structuri, dar şi cu implicarea cetăţenilor, se va obţine schimbare şi la nivel de mentalitate a populaţiei şi cetăţenii vor tinde să obţină permise de conducere pe bază de cunoştinţe şi nu plătind mită: „Este important să obţinem siguranţă la trafic. Vedeţi ce se face acum pe drumurile noastre, avem şoferi de taxi care nu pot conduce şi pun în pericol viaţa oamenilor. Trebuie să nu lăsăm portiţe în legi, ci să facem un sistem bine pus la punct”.

Una din modificările din actuala hotărîre de Guvern impune reguli mai stricte şi pentru şoferii care conduc unităţi de trasport public, a precizat ministrul Tehnologiei Informaţiei şi Comunicaţiilor.

Directorul Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului CREDO Sergiu Ostaf apreciază iniţiativa Ministerului, dar susţine că schimbările ar trebui să se răsfrîngă şi asupra şcolilor auto, care, la moment, sînt în subordinea Ministerului Educaţiei, însă nicio structură nu monitorizează calitatea studiilor pe care acestea le oferă: „Strategia siguranţei rutiere din 2011 arată că în 50-70 la sută din accidentele rutiere cauzele sînt cunoştinţele teoretice şi abilităţile practice, adică de vină sînt şoferii. Cauza poate fi că a „cumpărat” permisul, dar poate fi şi calitatea studiilor şi tehnologiile de educare inadecvate”.

Examenele pentru obţinerea permisului de conducere conform noilor reguli, se vor desfăşura începînd cu 29 septembrie. În Republica Moldova, actualmente, sînt înregistrate 780 mii de autovehicule, dintre care o treime sînt în municipiul Chişinău.

Poliţia de Frontieră şi-a prezentat bilanţul primului semestru de activitate

Poliţia de Frontieră şi-a prezentat bilanţul primului semestru de activitate

Astfel, au fost prezentate rezultatele pentru cele şase luni ale anului curent. Conform datelor statistice, în primul semestru al anului 2013 se atestă o diminuare a numărului cazurilor de infracţiuni comise la frontiera de stat.

În decursul celor 6 luni ale acestui an, de către colaboratorii Poliţiei de Frontieră au fost depistate şi reţinute 1731 persoane, care au încălcat legislaţia în vigoare la frontiera de stat a Republicii Moldova. Comparativ cu perioada analizată a anului 2012, numărul persoanelor reţinute este în creştere cu 78%. Din numărul total de persoane reţinute pentru încălcarea legislaţiei frontaliere a Republicii Moldova:

– pentru tentativa de trecere ilegală a frontierei de stat au fost reţinute 354 de persoane, numărul persoanelor reţinute pentru primul semestru 2013, a rămas la acelaşi nivel ca şi pentru semestrul întîi al anului precedent;

– pentru încălcarea regulilor de şedere pe teritoriul Republicii Moldova, de către subdiviziunile controlului de frontieră în semestrul întîi al anului 2013, au fost depistaţi 808 cetăţeni străini, acest indicator fiind în creştere de 1,4 ori faţă de acelaşi semestru al anului precedent;

– pentru încălcarea regimului de frontieră au fost reţinute 569 persoane, dublîndu-se astfel indicatorul dat în semestrul întîi al anului curent.

Pe parcursul lunilor ianuarie - iunie, anul curent, pentru utilizarea documentelor false, contrafăcute şi străine, în timpul traversării frontierei de stat au fost reţinute 134 de persoane, dintre care: cu documente contrafăcute - 95 de persoane, cu acte falsificate - 34 de persoane, cu acte de identitate străine - 4 persoane şi o persoană cu document fantezist.

Urmare a acţiunilor întreprinse în vederea prevenirii şi combaterii contrabandei, pe parcursul primelor 6 luni ale anului 2013 au fost depistate 186 cazuri de transportare ilegală a bunurilor materiale la frontiera de stat cu implicarea a 201 persoane. Cel mai des se încearcă transportarea ilegală a produselor de tutungerie, unităţilor de transport şi bunurilor de larg consum.

O delegaţie a Republicii Moldova a participat la cel de-al III-lea Forum juridic moldo-lituanian

Cel de-al treilea Forum juridic moldo-lituanian s-a desfăşurat, recent, la Moletai, Lituania. Din componenţa delegaţiei Republicii Moldova, condusă de ministrul Justiţiei Oleg Efrim, au făcut parte procurorul general Corneliu Gurin, secretarul general al Aparatului preşedintelui Republicii Moldova Ion Păduraru, decanul Facultăţii de Drept a Universităţii de Stat din Moldova Sergiu Băieşu, judecătorul Curţii Constituţionale Igor Dolea, membrul Consiliului Superior al Magistraturii Dina Rotarciuc, membrul Consiliului anti-discriminare Doina Străisteanu, precum şi alţi reprezentanţi ai Ministerului Justiţiei, se arată într-un comunicat al instituţiei în cauză.

Astfel, subiectele abordate în cadrul acestei reuniuni, de către membrii delegaţiei din Republica Moldova, au vizat dezvoltarea sistemului justiţiei şi efectuarea schimbului de experienţă în ceea ce priveşte cele mai bune practici în domenii precum: implementarea reformelor în sectorul justiţiei, responsabilitatea disciplinară a judecătorilor, etica şi evaluarea periodică a performanţelor judecătorilor, prevenirea corupţiei în sistemul justiţiei, aspectele reformării procuraturii, mecanismele de asistenţă a victimelor crimelor, cooperarea în domeniul judiciar etc.

Totodată, precizăm că, deschiderea Forumului a fost precedată de o întrevedere a ministrului moldovean al Justiţiei Oleg Efrim cu omologul său lituanian Juozas Bernatonis, care au discutat despre continuarea colaborării dintre Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova şi Ministerul Justiţiei al Lituaniei în vederea implementării reformei sectorului justiţiei şi susţinerii eforturilor depuse. În acest sens, Ministerul Justiţiei al Lituaniei va promova rezultatele deja obţinute de Republica Moldova în perioada în care va prezida Consiliul Uniunii Europene.

Cît priveşte modul de derulare a Strategiei de reformare a sectorului justiţiei, au fost discutate priorităţile cu privire la consolidarea eforturilor comune ale Ministerului Justiţiei şi Procuraturii Generale de a iniţia reformarea instituţiei procuraturii prin fortificarea rolului şi a statutului acesteia, după cum v-am informat deja.

De menţionat că, Ministerul Justiţiei de la Chişinău şi cel de la Vilnius au instituit în octombrie 2011 un Forum moldo-lituanian de cooperare juridică, cu statut de platformă informală permanentă, menită să consolideze relaţiile dintre reprezentanţii organelor de drept, ai membrilor societăţii civile şi academice din ambele ţări. Tot atunci, Ministerul Justiţiei a semnat un acord de colaborare cu Consiliul Judecătorilor şi Administraţia Instanţelor de Judecată din Republica Lituaniană, beneficiind astfel în ultimii doi ani, de schimb de experienţă în domeniul implementării reformei în sectorul justiţiei sub aspecte cum ar fi administrarea instanţelor de judecată, fortificarea instituţiilor de autoadministrare judecătorească, selecţia judecătorilor, optimizarea procesului de judecată, sistemele informaţionale ale judecătoriilor etc.

Cor. DREPTUL

Republica Moldova a înregistrat progrese în domeniul probaţiunii

Secretarul general al Organizaţiei Europene pentru Probaţiune (CEP) Willem van der Brugge a efectuat, recent, prima sa vizită de lucru în ţara noastră, unde a avut o întrevedere cu viceministrul Justiţiei Vladimir Grosu. La reuniune au mai participat şeful Oficiului Central de Probaţiune (OCP) Vladimir Popa şi reprezentanţi ai Misiunii Norvegiene de Experţi pentru Promovarea Supremaţiei Legii în Moldova.

Potrivit Ministerului Justiţiei, scopul acestei vizite rezidă în familiarizarea oficialului european cu sistemul de probaţiune naţional.

În context, viceministrul Justiţiei Vladimir Grosu a subliniat că una dintre direcţiile prioritare ale Strategiei de reformare a sectorului justiţiei pentru anii 2011-2016, constituie consolidarea serviciului de probaţiune.

„Cu un an în urmă, Oficiul Central de Probaţiune a devenit o entitate independentă în cadrul Ministerului Justiţiei, iar un pas important în procesul fortificării instituţiei reprezintă dezvoltarea relaţiilor cu organizaţiile internaţionale şi europene, în special cu (CEP)", a menţionat Vladimir Grosu. Domnia sa a mai spus că, eficienţa serviciului de probaţiune dă rezultate concrete. Astfel, în ultimii trei-patru ani, numărul persoanelor din detenţie s-a micşorat de la 12 mii la 6 mii. Acest fapt denotă o reorientare clară a politicii penale prin folosirea metodelor alternative, de probaţiune.

La rîndul său, secretarul general al CEP Willem van der Brugge a felicitat ţara noastră pentru progresele înregistrate, specificînd că „serviciul de probaţiune face referinţă la drepturile omului şi are rolul de a dezvolta o societate mai sigură. Sîntem foarte bucuroşi că Republica Moldova a devenit, în 2012, membră a Organizaţiei Europene pentru Probaţiune şi sîntem mîndri de succesele înregistrate".

În luarea sa de cuvînt, şeful OCP Vladimir Popa a declarat că, la moment, instituţia pe care o conduce are sub supraveghere opt mii de persoane, care beneficiază de programe psihosociale şi de consiliere. Conform ultimelor date statistice, doar 70 de persoane din acest număr au recidivat, restul fiind cu succes intergaţi în familie şi societate.

Totodată, oficialii s-au expus şi asupra cost-eficienţei serviciilor de probaţiune. Astfel, în Republica Moldova, o zi pentru o persoană aflată la evidenţa OCP, costă statul de zeci de ori mai ieftin decît o zi de detenţie. La fel, în Olanda, statistica arată că, o zi de detenţie echivalează cu opt zile de probaţiune pentru o persoană.

La finalul întrevederii, reprezentantul CEP a anunţat despre organizarea, în octombrie 2013, a primului congres mondial în domeniul probaţiunii, cu participarea şi prezentarea unui raport din partea R. Moldova.

Precizăm că, probaţiunea este un complex de activităţi de evaluare, asistenţă, consiliere psihosocială şi supraveghere în comunitate a persoanei aflate în conflict cu legea penală (învinuit, inculpat, condamnat), cu scopul de a o reintegra în societate şi de a proteja comunitatea de riscul recidivei. Diversitatea activităţilor de probaţiune servesc unui dublu scop – pe de o parte, protecţia comunităţii prin monitorizare continuă a comportamentului infractorului şi pe de altă parte, reintegrarea socială a acestuia.

Cor. DREPTUL

Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova are un nou viceministru

Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova are un nou viceministru. Guvernul l-a numit în această funcţie pe Nicolae Eşanu.

Într-o şedinţă a Executivului, ce a avut loc recent, a fost aprobată hotărîrea prin care în funcţia de viceministru al Justiţiei, la propunerea ministrului Justiţiei Oleg Efrim, a fost numit Nicolae Eşanu.

Potrivit unui comunicat al ministerului de ramură, Nicolae Eşanu revine în cadrul acestei instituţii, după ce anterior, a deţinut funcţia de viceministru. Dînsul are 46 de ani şi este originar din satul Mingir, raionul Hînceşti. În anii 1973-1983 a studiat la Şcoala medie din localitatea de baştină. În perioada 1984-1986 şi-a exercitat serviciul militar în rîndul trupelor de grăniceri al Comitetului Securităţii de Stat, din fosta URSS.

În anii 1988-1993 a studiat la Facultatea de Drept a Universităţii de Stat din Moldova (USM). După absolvirea facultăţii şi pînă în prezent, activează în calitate de lector la Catedra Drept Civil a Facultăţii de Drept, USM. Din anul 1993, activează în calitate de avocat în cadrul Uniunii Avocaţilor. Începînd cu anul 1994, Nicolae Eşanu a participat la elaborarea mai multor proiecte de lege printre care: Proiectul Codului familiei şi Proiectul Codului civil.

Precizăm că, Nicolae Eşanu este al treilea viceministru pe care îl va avea Ministerul Justiţiei, după ce la 12 iunie curent, prin hotărîre de Guvern, a fost numită în funcţia de viceministru, Sabina Cerbu şi reconfirmat în cealaltă funcţie de viceministru, Vladimir Grosu.

L.D.

Din Scuarul Gării Feroviare trebuie să dispară orice formă de comerţ

Municipalitatea a emis o dispoziţie ca, în termen de 15 zile, toate gheretele, tonetele, aparatele automate şi punctele mobile de comerţ, instalate neautorizat şi autorizat în Scuarul Gării Feroviare şi pe teritoriul adiacent, pe raza de 50 metri, să fie evacuate.

Potrivit unui comunicat de presă al Primăriei, măsurile sînt întreprinse în scopul asigurării edificării monumentului „În memoria victimelor regimului stalinist", care va fi instalat pe Aleea Gării.

Demontarea sau, după caz, strămutarea obiectivelor menţionate pe o altă adresă, se va efectua din contul agenţilor economici. În cazul nerespectării dispoziţiei emise de Primărie, gheretele, tonetele, aparatele automate, punctele mobile de comerţ vor fi evacuate în mod forţat de către serviciile municipale.

În obiectiv – problema malpraxisului

În obiectiv iarăşi avem problema malpraxisului, de această dată în cazul copiilor-pacienţi.

Autorităţile cu atribuţii în domeniu trebuie să întreprindă măsuri hotărîte pentru examinarea eficientă a cazurilor de malpraxis. Declaraţia aparţine avocatului parlamentar pentru drepturile copilului Tamara Plămădeală, şi a fost făcută la o conferinţă de presă, în cadrul căreia au fost prezentate detalii ce vizează cele şapte petiţii examinate de ombudsman privind presupuse erori medicale cu consecinţe pentru sănătatea copiilor-pacienţi sau chiar care au condus la decesul acestora.

Astfel, Tamara Plămădeală a remarcat faptul că în toate cazurile menţionate s-a atestat tendinţa generală de tergiversare a urmăririi penale, expertizele medico-legale s-au efectuat în termene exagerat de mari, cu emiterea concluziilor contradictorii, motiv pentru care, în unele cazuri, a fost solicitată efectuarea unor contra-expertize, inclusiv peste hotare.

Printre problemele identificate în procesul de examinare a acestor cazuri, ombudsmanul copilului a evidenţiat lipsa legislaţiei specifice în domeniul malpraxisului, a unui sistem naţional de raportare a erorilor medicale, a practicii de soluţionare a litigiilor legate de erorile medicale pe cale amiabilă, de căinţă sinceră şi prezentare a scuzelor faţă de pacient, precum şi de acordarea prejudiciului material şi moral cauzate pacienţilor. În opinia avocatului parlamentar pentru drepturile copilului, Ministerul Sănătăţii nu întreprinde acţiuni ferme de contracarare a fenomenului malpraxisului. Cazurile de prejudiciere adusă sănătăţii pacienţilor sau şi mai grav – soldate cu decesul acestora în procesul de acordare a asistenţei medicale, nu sînt cercetate adecvat, nu sînt recunoscute şi sancţionate. Tamara Plămădeală este de părere că a venit timpul ca pentru malpraxis medicii să fie excluşi din sistem. De asemenea, este necesar să fie modificată metodologia de evaluare a competenţei profesionale a medicilor, inclusiv prin prisma numărului de plîngeri parvenite din partea pacienţilor, şi să fie creată o comisie independentă care să efectueze expertize medicale pe cazuri de erori medicale, în a cărei activitate să fie antrenaţi şi jurişti, dar şi reprezentanţi ai societăţii civile.

Făcînd referire la două dintre cazuri în care, în baza rezultatelor expertizelor medicale internaţionale, „s-au identificat încălcări care s-ar fi aflat în legătură de cauză cu consecinţele suportate de copii", avocatul copilului şi-a exprimat speranţa că ele vor ajunge în instanţa de judecată. În acest mod ar putea fi creat un precedent judiciar şi ar putea fi responsabilizate cadrele medicale.

Totodată, avocatul parlamentar consideră oportună crearea în cadrul Ministerului Sănătăţii a unui fond de stat destinat tratării pacienţilor-victime ale malpraxisului.

De menţionat e şi faptul că, în cadrul conferinţei de presă respective, a fost remarcat rolul mass-media în semnalarea cazurilor de malpraxis medical. În acest sens, T. Plămădeală a precizat că în 3 dintre cele 7 cazuri examinate privind presupuse erori medicale s-a autosesizat din presă. Ea a îndemnat reprezentanţii mass-media să menţină şi pe viitor în vizor cazurile de comitere a erorilor medicale şi să combată hotărît acest fenomen.

Potrivit afirmaţiilor avocatului parlamentar, în atenţia Centrului pentru Drepturile Omului au ajuns doar cîteva dintre posibilele cazuri de erori medicale, proporţia fenomenului fiind cu mult mai mare. De aceea, pentru asigurarea respectării drepturilor pacienţilor, a demnităţii şi integrităţii lor, consolidarea drepturilor fundamentale ale omului în sistemul serviciilor de sănătate, devine imperios necesară conjugarea eforturilor tuturor factorilor din domeniu: ministerul de resort, comunitatea medicală din ţară, Instituţia avocaţilor parlamentari, ONG-urile în domeniu, precum şi mass-media.

Cor. DREPTUL

Igor Corman în vizită la CCA: Libertatea mass-media este o condiție de bază a unei societăți democratice

Şirul vizitelor de documentare, efectuate de către preşedintele Parlamentului Republicii Moldova Igor Corman, în cadrul instituţiilor aflate sub control parlamentar, continuă. De data aceasta, gazda a fost Consiliul Coordonator al Audiovizualului (CCA).

În cadrul întîlnirii cu membrii CCA şi conducătorii subdiviziunilor instituţiei au fost abordate aspectele referitoare la îmbunătăţirea legislaţiei privind reglementarea conţinutului audiovizual întru eliminarea fenomenelor negative de promovare a pornografiei, violenţei şi abuzurilor asupra copiilor, precum şi alte încălcări. În context, Marian Pocaznoi a menţionat că instituţia pe care o conduce pregăteşte o serie de modificări la Codul audiovizualului.

„Vrem să venim cu modificări la capitolul sancţiuni pentru a avea o pîrghie mai esenţială şi a nu ajunge la momentele de retragere a licenţei de emisie în cazuri neimportante. CCA consideră că cea mai bună sancţiune este cea pecuniară. Scopul CCA este dezvoltarea domeniului audiovizualului şi sînt sigur că vom ajunge la rezultatul pe care ni-l dorim", a opinat preşedintele Consiliului.

La rîndul său, preşedintele Parlamentului a solicitat CCA să utilizeze plenar instrumentarul legal pe care îl deţine pentru a-şi îndeplini atribuţiile funcţionale. „Libertatea mass-media este o condiţie de bază a unei societăţi democratice, iar rolul CCA este determinant. Scopul instituţiei este să asigure un spaţiu mediatic transparent, cu adevărat liber. Cred că este efortul nostru comun – şi a CCA, şi a Parlamentului, ca să asigurăm acest lucru", a menţionat Igor Corman.

De asemenea, Igor Corman şi Marian Pocaznoi au făcut un schimb de opinii privind rolul CCA în reformarea serviciului public de radiodifuziune şi televiziune „Teleradio-Moldova", îndeplinirea recomandărilor Curţii de Conturi, urmare a auditului CCA, extinderea televiziunii digitale la nivel naţional.

Alte subiecte de discuţie au vizat activitatea de licenţiere a radiodifuzorilor naţionali, aplicarea uniformă a legislaţiei audiovizualului pe întreg teritoriul Republicii Moldova, respectiv, susţinerea radiodifuzorilor regionali, inclusiv pentru producerea de conţinut în limba minorităţilor naţionale.

În altă ordine de idei, Igor Corman a anunţat că în a doua jumătate a lunii septembrie, la Parlament, va fi convocată o şedinţă cu participarea preşedinţilor comisiilor parlamentare şi a conducerii autorităţilor publice aflate sub control parlamentar: „Rezultatul acestor vizite, inclusiv cea de la CCA, mi-au conturat necesitatea de a organiza la Parlament, în a doua jumătate a lunii septembrie, pînă la începerea sesiunii de toamnă a Legislativului, o şedinţă. Am nişte concluzii, nişte propuneri. Am să ascult şi părerea dumnealor, astfel ca să avem o cooperare cît mai eficientă între comisiile parlamentare de profil şi aceste autorităţi publice aflate sub control parlamentar".

Precizăm că vizita la Consiliul Coordonator al Audiovizualului este a unsprezecea din seria de vizite efectuate în cadrul instituţiilor statului, la iniţiativa preşedintelui Parlamentului Igor Corman.

L.D.

Tratament şi odihnă în Elveţia pentru 87 de copii provenind din 10 instituţii rezidenţiale

87 de copii, băieţi şi fete, din 10 instituţii rezidenţiale (din Bălţi, Bender, Cahul, Cărpineni, Ceadîr-Lunga, Gura-Galbenă, Hînceşti, Leova, Rezina şi Străşeni), beneficiază de un sejur de două săptămîni în tabăra de vară swisscor din Schwarzenburg, Elveţia. Copiii se află la odihnă la invitaţia Fundaţiei swisscor, în perioada 20 iulie-04 august curent, informează un comunicat al Ministerului Educaţiei.

Aceştia, provenind din familii social vulnerabile sau fiind cu anumite dizabilităţi, sînt găzduiţi de o echipă de medici specialişti care le oferă toate îngrijirile necesare. Pe parcursul sejurului, sînt organizate excursii, jocuri şi activităţi sportive.

Participanţii la tabără au plecat în Elveţia cu două curse charter de pe Aeroportul Internaţional Chişinău, pe data de 20 şi 21 iulie 2013.

Copiii sînt însoţiţi de 27 de adulţi (educatori, profesori), care au beneficiat de un training înainte de plecarea în Elveţia. Criteriul de bază conform căruia s-a făcut selectarea a fost să provină din instituţia din care vor pleca copiii şi să cunoască una din limbile de circulaţie internaţională.

Anterior, 239 de copii moldoveni din instituţiile rezidenţiale s-au aflat în taberele de vară medicale swisscor, în anii 2007, 2010 şi 2012.

Republica Moldova şi Turkmenistan au semnat mai multe acorduri de cooperare

Mai multe acorduri de cooperare între Republica Moldova şi Turkmenistan au fost semnate în cadrul vizitei la Chişinău a preşedintelui Turkmenistanului Gurbangulî Berdîmuhamedov, printre acestea: un Acord interguvernamental de cooperare în domeniul culturii, un Memorandum de colaborare între Camerele de Comerţ, o Convenţie interguvernamentală pentru evitarea dublei impuneri şi prevenirea evaziunii fiscale şi un plan de consultări între Ministerele Afacerilor Externe, privind integrarea europeană.

După semnarea acordurilor, Nicolae Timofti şi Gurbangulî Berdîmuhamedov au ţinut o conferinţă de presă în care au dat asigurări că relaţiile între R. Moldova şi Turkmenistan vor evolua în următorii ani.

„Am convingerea că vizita omologului turkmen va pune baza unei noi etape în relaţiile dintre ţările noastre. Am căzut de acord că actualul cadru juridic al cooperării nu corespunde cerinţelor şi am decis să modificăm legislaţia", a opinat N. Timofti.

Preşedintele R. Moldova a adăugat că în cadrul discuţiilor avute cu Gurbangulî Berdîmuhamedov s-a decis ca începînd cu anul viitor, în Turkmenistan să fie organizate zilele culturii moldoveneşti.

Precizăm că, preşedintele Turkmenistanului Gurbangulî Berdîmuhamedov s-a aflat într-o vizită în ţara noastră în perioada 24-25 iulie. Agenda oficialului a inclus întrevederi cu premierul Iurie Leancă şi preşedintele Parlamentului Igor Corman.

Inspectoratul General de Poliție la raport

Șeful Inspectoratului General de Poliție Ion Bodrug a prezentat raportul de activitate al instituției. Acesta vizează primele șase luni ale anului 2013.

Potrivit datelor raportului, pe parcursul primului semestru al anului curent, numărul de infracțiuni pe

teritoriul R. Moldova a crescut cu 7,3%, în total fiind înregistrate 17 514 încălcări, cu 1165 mai multe față de acum un an.

Șeful IPG a subliniat că, în medie, au fost înregistrate 49,5 infracțiuni la 10 mii de locuitori. „Un nivel mai sporit al criminalității se înregistrează în Chișinău - 82 de cazuri, Bălți - 63, Comrat - 103, Ceadîr-Lunga - 116 și Vulcănești - 74 de cazuri. Din totalul de crime, 81% reprezintă infracțiuni cu caracter ușor și mai puțin grav. În scădere este numărul infracțiunilor excepționale și deosebit de grave", a precizat Ion Bodrug.

Motivele menționate de I. Bodrug privind creșterea numărului de infracțiuni sînt majorarea numărului de sesizări și denunțuri, lipsa supravegherii din partea părinților sau tutorilor asupra minorilor, numărul relativ mare al persoanelor dependente de alcool și stupefiante, activitatea insuficientă a autorităților în cazul deținuților eliberați și altele.

Autorii infracțiunilor au fost depistați practic în 80-90% din cazurile de omucideri și tentative de omor, vătămări grave ale integrității corporale, violuri și atacuri tîlhărești.

De asemenea, la conferința de prezentare a raportului de activitate a IGP I. Bodrug a anunțat că în cadrul poliției de patrulare vor lucra mai multe femei, iar salariile angajaților ar putea crește în 2014.

„Din numărul total al angajaților, 8,6% sînt femei. Pentru perioada de timp următoare, avînd la bază prioritățile reformei, și în conformitate cu prioritățile care și le-a asumat Guvernul pentru primele 100 de zile, este planificat de a spori numărul de femei angajate în Poliția de Patrulare", a remarcat Ion Bodrug.

În ceea ce privește noile uniforme ale polițiștilor, șeful IGP a menționat că acestea vor fi purtate de către oamenii legii începînd cu luna august, curent.

L.D.

Suedia va sprijini eforturile de integrare europeană a Moldovei

Suedia va sprijini în continuare eforturile Republicii Moldova de integrare europeană. Autoritățile suedeze și cele moldovenești vor promova o serie de programe de consolidare a democrației în Republica Moldova, iar o atenție aparte va fi acordată descentralizării și dezvoltării capacităților autorităților publice locale. Despre aceasta au discutat președintele Parlamentului Republicii Moldova Igor Corman, și ambasadorul Regatului Suediei în Republica Moldova Ingrid Tersman, în cadrul unei întrevederi oficiale.

Potrivit unui comunicat de presă al Parlamentului, ambasadorul Ingrid Tersman a salutat cooperarea dintre puterea legislativă și executivă din Republica Moldova și a menționat că autoritățile suedeze elaborează Strategia regională pentru Europa de Est, pentru perioada 2014-2020. Obiectivele acestei reforme rezidă în consolidarea democrației, justiției și dezvoltării durabile, precum și în apropierea statelor participante ale Parteneriatului Estic de UE.

În cadrul întrevederii, Igor Corman și Ingrid Tersman au discutat despre programul vizitei la Chișinău a președintelui Parlamentului Suediei Per Westerberg, una dintre țările care au inițiat Parteneriatul Estic. Vizita va avea loc pe data de 2 septembrie 2013. Alte subiecte de discuție au vizat prioritățile agendei legislative pentru sesiunea de toamnă a Parlamentului, perspectivele Summitului de la Vilnius pentru integrarea europeană a Republicii Moldova, proiectele de modernizare a țării respective, schimbul de experiență și bune practici întru consolidarea democrației din Republica Moldova.

Interlocutorii au făcut o retrospectivă a activităților din cadrul Programului de asistență a Parlamentului Republicii Moldova susținut de către Parlamentul Suediei pentru consolidarea democrației parlamentare. Programul a fost implementat în perioada 2012 - iunie 2013.

Procuratura solicită implicare în combaterea criminalității cibernetice

Procuratura Generală lansează pentru consultare publică proiectul Planului de Acțiuni în domeniul prevenirii și combaterii criminalității cibernetice, care urmează a fi aprobat printr-un ordin interdepartamental de 11 instituții de stat. Reprezentanții societății civile, persoanele fizice și juridice sînt îndemnate să se expună asupra documentului, să prezinte opinii și propuneri relevante.

Documentul elaborat de Procuratura Generală prevede o perioadă de implementare de 3 ani și are drept scop ajustarea legislației naționale la prevederile Convenției Consiliului Europei privind criminalitatea informatică, adoptată la 23 noiembrie 2001, la Budapesta, asigurarea executării Legii nr.20-XVI din 03.02.2009, cu privire la prevenirea și combaterea infracțiunilor informatice.

Printre obiectivele de bază ale planului se evidențiază: perfecționarea cadrului legislativ și asigurarea aplicării prevederilor legislației în domeniu (inclusiv referitor la conservarea probelor, la competența exercitării și conducerii urmăririi penale în cazul infracțiunilor cibernetice, la păstrarea datelor generate sau prelucrate în legătură cu furnizarea serviciilor de comunicații electronice accesibile publicului sau de rețele de comunicații publice, reglementarea „Internetului"); asigurarea funcționării unui mecanism eficient de semnalare a crimelor cibernetice; asigurarea transparenței și intensificarea cooperării dintre instituțiile publice și societatea civilă; implementarea standardelor internaționale în domeniu etc.

Controlul asupra executării Ordinului va fi pus în sarcina Secției tehnologii informaționale și investigații ale infracțiunilor în domeniul informaticii a Procuraturii Generale, dar și a conducătorilor organelor care exercită activitate specială de investigații.

Proiectul final al Planului poate fi vizualizat pe site-ul oficial al Procuraturii (www.procuratura.md), compartimentul „Informații", subrubrica „Planuri și programe ale Procuraturii Republicii Moldova", iar propunerile și obiecțiile pot fi expediate la adresa v.soltan@procuratura.md.

Serviciul de presă al Procuraturii Generale

Mediatorii comunitari romi la dialog cu reprezentanţii Guvernului

În contextul eforturilor de a instituționaliza serviciul mediatorului comunitar la scară națională, recent, în cadrul platformei Forumului pentru Politici Publice pro-rome a fost organizată o întîlnire de lucru între mediatorii comunitari romi ce urmează să fie angajați și reprezentanții Guvernului Republicii Moldova.

Din partea Executivului, la eveniment au participat vice-ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei Sergiu Sainciuc și reprezentantul Cabinetului primului ministru al Republicii Moldova Ruslan Stânga.

În cadrul întîlnirii s-a discutat despre ultimele evoluții privind definitivarea procesului de instituționalizare a mediatorilor, în special despre Regulamentul de angajare a funcției mediatorului comunitar și recomandările făcute în sensul unei mai bune redactări a acestuia.

Reprezentanții mediatorilor Valeriu Căldăraru și Elena Bogdan au vorbit despre provocările legate de procedura de angajare în raport cu competențele necesare ale persoanelor care urmează să ocupe postul mediatorului comunitar. La fel, a fost discutat subiectul dotării locului de muncă cu echipament necesar pentru exercitarea calitativă a funcției.

Participanții la eveniment au căzut de comun acord să continue dialogul în vederea eficientizării procesului de instituționalizare a funcției mediatorului comunitar în comunitățile de romi. În acest sens, a fost convenit asupra necesității organizării, în scurt timp, a unei întîlniri cu reprezentanții APL a comunităților vizate pentru a-i informa în vederea desfășurării fluide și competența procesului de selectare a mediatorilor, dar și despre importanța creării unui parteneriat constructiv între mediatorul comunitar, comunitate și APL.

Evenimentul a fost găzduit de Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei la care au participat mediatori comunitari romi din mai multe raioane ale țării (Hîncești, Drochia, Soroca etc.).

Forumul pentru Politici Publice pro-rome a fost creat, recent, de către Centrul de Resurse și Consultanță „Ograda Noastră" ca un cadru informal de discuții privind politicele publice ce vizează comunitățile de romi la nivel local în Republica Moldova.

A fost aprobată Strategia reformei cadrului de reglementare a activităţii de întreprinzător

Guvernul a aprobat în prima ședință tematică închisă, care s-a desfășurat, recent, la Holercani, Strategia reformei cadrului de reglementare a activității de întreprinzător pentru anii 2013-2020. Strategia se bazează pe trei obiective principale: dezvoltarea unui sistem de reglementare a facilitaților, dezvoltarea stimulentelor pentru implementarea efectivă a reformelor, îmbunătățirea comunicării și creșterea participării părților interesate în reforme.

Potrivit unui comunicat de presă al Guvernului, noua strategie vine să schimbe filosofia reformelor anterioare, accentul fiind pus pe dezvoltarea economică bazată pe investiții și competitivitate. Totodată, strategia are drept scop promovarea unui sistem de reglementare mai inteligent, ceea ce înseamnă reguli mai clare de joc, flexibilitate de aplicare a inovațiilor și standardelor de performanță pentru mediul de afaceri.

Obiectivele specifice ale strategiei țintesc optimizarea cadrului de reglementare și a procedurilor administrative, prin modernizarea serviciilor publice, eficientizarea interacțiunii și interoperabilității instituțiilor de stat, în special în procesarea și schimbul de informații. În acest scop, Guvernul intenționează să utilizeze pe larg infrastructura de servicii electronice sectoriale creată cu sprijinul partenerilor de dezvoltare.

În aceeași ședință, Executivul a discutat Planul de acțiuni privind dezvoltarea mediului de afaceri în perioada 2013-2014. Documentul va fi supus dezbaterilor în cadrul unor consultări cu reprezentanții businessului în perioada imediat următoare.

Această ședință a Guvernului a fost prima din cele cinci ședințe tematice la care vor fi examinate chestiuni importante pentru dezvoltarea economică a țării.

● La solicitarea cititorilor

Reguli cu privire la păşunat

Regulamentul cu privire la păşunat şi cosit, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 667 din 23 iulie 2010, stabileşte regulile ce ţin de crearea, protecţia şi utilizarea durabilă a păşunilor şi fîneţelor pe terenurile din fondul funciar, proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale, cu excepţia ariilor naturale protejate de stat şi terenurilor fondului forestier.

Cerinţele Regulamentului se aplică gospodăriilor individuale, agenţilor economici şi autorităţilor publice locale. Organele administraţiei publice locale stabilesc sectoarele şi termenul de păşunat pe terenurile fondului funciar proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale, pe care trebuie să le anunţe cu 10 zile înainte de termenul fixat, respectarea lor fiind obligatorie pentru toţi deţinătorii de animale. Păşunatul nu se admite înainte de ultima decadă a lunii aprilie sau prima decadă a lunii mai, cînd solul s-a zvîntat şi temperatura aerului nu scade noaptea sub +5°C, iar plantele au înălţimea minimă de aproximativ 10 cm – în cazul păşunilor formate din plante de talie joasă, şi de aproximativ 15 cm – pe păşunile formate din plante de talie înaltă. Pe păşunile situate în pante, cu gradul slab de acoperire a solului cu vegetaţie şi pe care persistă pericolul de eroziune, păşunatul trebuie să înceapă în ultima decadă a lunii mai sau în prima decadă a lunii iunie. Perioada de păşunat trebuie să varieze în funcţie de condiţiile climatice şi starea asociaţiilor de plante din zona respectivă. În lunci trebuie să se organizeze pînă la 4 cicluri de păşunare, iar pe păşunile de pe versanţi – pînă la 3 cicluri. Perioada de păşunat trebuie să se încheie în prima decadă a lunii noiembrie sau cu o lună înainte de coborîrea temperaturii medii în decurs de 24 de ore sub 0°C.

La atribuirea terenurilor pentru păşunat, organele administraţiei publice locale trebuie să ţină cont de speciile de animale şi compoziţia floristică a păşunilor. Pentru păşunatul bovinelor, organele administraţiei publice locale trebuie să repartizeze terenurile cu dominarea gramineelor şi leguminoaselor, situate în luncile rîurilor şi în partea inferioară a versanţilor. Pentru tineretul de pînă la vîrsta de cinci luni trebuie să se repartizeze terenuri cu plante mustoase. Pentru ovine şi caprine, organele administraţiei publice locale trebuie să repartizeze terenuri cu graminee şi leguminoase xerofite sau cu varietăţi de talie joasă, amplasate în partea superioară a versanţilor.

Autorităţile administraţiei publice locale trebuie să întocmească amenajamente pastorale şi planuri privind lucrările de întreţinere, ameliorare şi exploatare raţională a păşunilor publice, în conformitate cu Legea zootehniei nr. 412-XIV din 27 mai 1999. În scopul utilizării durabile a păşunilor, utilizatorii de păşuni trebuie să asigure rotaţia sectoarelor de păşunat conform recomandărilor stabilite. La elaborarea schemei de rotaţie, utilizatorii de păşuni trebuie să ţină cont de următoarele cerinţe:

a) modificarea anuală a ordinii de păşunat a parcelelor (dacă în anul curent păşunatul se începe cu prima parcelă, apoi în anul următor perioada de păşunat se va începe cu parcela a doua, apoi cu a treia etc.);

b) utilizarea periodică a cositului în parcele, începînd cu parcelele în care s-a început păşunatul în primăvara anului precedent;

c) colectarea periodică a seminţelor de specii de plante valoroase pentru hrana animalelor, iar pentru unele păşuni se va asigura o întrerupere temporară a păşunatului, cu aplicarea măsurilor agrotehnice.

Organele administraţiei publice locale trebuie să elaboreze Planul lucrărilor de întreţinere, ameliorare şi exploatare raţională a păşunilor publice, conform legislaţiei în vigoare cu privire la păşunat şi cosit şi luînd în considerare următoarele:

a) cantitatea de masă furajeră necesară pentru animale şi posibilitatea păşunii de a asigura această cantitate;

b) atribuirea terenurilor pentru diferite specii de animale;

c) consecutivitatea păşunatului pe sectoare.

Utilizatorii de păşuni trebuie să asigure respectarea presiunii admisibile asupra păşunii (PAP), care se exprimă în cap de animal convenţional la hectar (CAC/ha) şi se calculează de autoritatea publică locală conform formulei:

$$PAP = \frac{P}{R \times D},$$

unde:

- PAP – presiunea admisibilă asupra păşunii, CAC/ha;
- P – productivitatea unui hectar de păşune/masă verde, kg/ha;
- R – raţia de furaj pentru 24 de ore a unei bovine;
- D – durata perioadei de păşunat, zile.

La determinarea presiunii admisibile asupra păşunii în cazul altor specii de animale este necesar să se aplice datele privind raţia zilnică de furaj pentru diferite specii de animale şi coeficienţii de transformare pentru alte specii de animale. Suprafaţa necesară pentru păşunatul unei cirezi de bovine se calculează reieşind din presiunea admisibilă asupra păşunii. În raioanele din Nordul republicii, încărcătura la 10 ha de păşune trebuie să constituie pînă la 10 bovine, în raioanele de Centru – pînă la 8 bovine, iar în cele de Sud – pînă la 6 bovine. În cazul tipurilor şi subtipurilor de sol cu productivitate redusă (sol salinizat, alcalinizat, calcaros, nisipos etc.), presiunea admisibilă asupra păşunii se reduce cu 15% în raport cu productivitatea păşunii.

În scopul pregătirii păşunilor pentru perioada de păşunat, utilizatorii de păşuni trebuie să îngrădească parcelele pentru păşunat, să amenajeze pe acestea ocoale şi terenuri pentru adăpatul vitelor. Amenajarea ocoalelor pentru vite se efectuează la o distanţă mai mare de 300-500 m de la bazinele de apă, cu excepţia rîului Prut, a fluviilor Nistru şi Dunăre, unde această distanţă va fi mai mare de 1000 m. Ocoalele de vară se îngrădesc cu instalaţii portabile. În scopul asigurării productivităţii păşunilor şi creării condiţiilor favorabile pentru dezvoltarea plantelor, organele administraţiei publice locale trebuie să asigure păşunatul în sistem de parcele. Utilizatorii de păşuni, conform sistemului de parcele prescris de organele administraţiei publice locale, separă parcelele pentru păşunat, fiecare avînd ieşire la terenul pentru adăpat şi la ocol, limitînd trecerea animalelor în alte parcele. Utilizatorii de păşuni efectuează delimitarea parcelelor, luînd în considerare formele naturale de relief (rîuri, văi), vegetaţia lemnoasă existentă (lizieră, pîlcuri de arbori), drumurile, indicatoarele convenţionale, gardurile vii sau gardurile propriu-zise.

La elaborarea sistemului de păşunat, organele administraţiei publice locale trebuie să aplice următoarele criterii:

a) parcelarea păşunii;

b) stabilirea numărului de parcele în funcţie de durata medie a ciclului de păşunat şi durata de păşunat pe o parcelă;

c) stabilirea configuraţiei parcelelor, de regulă, sub formă de dreptunghi cu laturile de 1:2 sau 1:3;

d) admiterea accesului animalelor în parcelă pentru păşunatul următor peste circa 25 de zile – în zona de Nord a republicii, şi peste circa 30 de zile – în zona de Sud, pentru ca plantele să reuşească să se dezvolte normal;

e) stabilirea suprafeţei optime a unei parcele pentru păşunat de 4-5 ha.

Timpul favorabil pentru păşunatul animalelor este dimineaţa şi seara. În zilele de vară, cu temperaturi ridicate (mai mult de 350C), se admite şi noaptea. După păşunat, iarba nepăscută este necesar să rămînă la înălţimea de aproximativ 5 cm de la suprafaţa solului.

Aprovizionarea cu apă se realizează cu adăpători mobile sau staţionare. Adăpătoarele staţionare se construiesc la aproximativ 800 m de la păşune. Suprafaţa de trafic intens din jurul adăpătorilor se consolidează prin pietruire sau betonare şi se asigură o pantă de scurgere a apei. Timpul pentru adăparea unui grup de animale nu trebuie să depăşească o oră. Jgheaburile de adăpare se curăţă cel puţin o dată pe săptămînă. Se admite adăparea direct din rîuri sau izvoare, cînd parcelele pentru păşunat sînt amenajate în zona adiacentă a rîurilor, creînd treceri speciale pentru animale spre sursa de apă şi amenajînd locuri de adăpare pietruite, pentru a menţine apa curată.

Perioada optimă pentru cosit este de la înspicare pînă la înflorirea gramineelor dominante valoroase sau perioada îmbobocirii-înfloririi leguminoaselor. Cositul fîneţelor trebuie să se efectueze la o înălţime nu mai mică de 5 cm de la suprafaţa solului. Durata cositului nu trebuie să depăşească 10 zile. O dată la 2-3 ani se coseşte într-o perioadă mai tîrzie, pentru a da posibilitate plantelor să formeze seminţe. Ultimul cosit se efectuează în ultima decadă a lunii septembrie - prima decadă a lunii octombrie sau cu cel puţin trei săptămîni înainte de perioada îngheţurilor permanente, conform prognozelor meteorologice. Dacă ultimul cosit se execută mai tîrziu de prima decadă a lunii octombrie, acesta trebuie să se efectueze la înălţime mai mare (aproximativ 7 cm). La o înălţime mai mare se cosesc fîneţele semănate în anul înfiinţării, pentru a favoriza înrădăcinarea şi înfrăţirea plantelor.

Nu se admite:

1) păşunatul:

a) timpuriu, imediat după topirea zăpezilor;

b) pe terenuri umede, imediat după ploaie;

c) pe păşunile de pe solurile hidromorfe de luncă, pînă la uscarea solului;

d) plantelor de talie înaltă la o înălţime mai mică de 5 cm;

e) plantelor de talie joasă la o înălţime mai mică de 3 cm;

f) în perioada de repaus vegetativ al plantelor;

g) în primul an de înfiinţare a păşunilor;

2) păşunatul ovinelor şi caprinelor pe păşunile destinate bovinelor;

3) păşunatul comun al diferitor specii de animale, păşunatul animalelor bolnave;

4) deşţelenirea păşunilor naturale, indiferent de starea lor productivă:

a) situate pe terenurile în pantă mai mare de 170, deoarece există pericol de declanşare a fenomenelor de eroziune;

b) situate în apropierea ravenelor, indiferent de panta terenului;

c) pe soluri superficiale cu fragmente din roca parentală aproape de suprafaţa solului sau care au pînza freatică la adîncimea mai mică de 50 cm.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

Aş putea solicita angajatorului încetarea temporară a serviciului pe motiv de nerespectare a condiţiilor de muncă? În ce cazuri legea acordă dreptul salariatului de a cere suspendarea contractului individual de muncă?

Vladimir Cătană, r-n Cahul

Potrivit articolului 78 din Codul muncii, care se referă la suspendarea contractului individual de muncă, la iniţiativa uneia dintre părţi, contractul individual de muncă se suspendă din iniţiativa salariatului în caz de:

a) concediu pentru îngrijirea copilului în vîrstă de pînă la 6 ani;

b) concediu pentru îngrijirea unui membru bolnav al familiei cu durata de pînă la un an, conform certificatului medical;

c) urmare a unui curs de formare profesională în afara unităţii, potrivit art.214 alin.(3) din Codul muncii, potrivit căruia, în cazul în care salariatul vine cu iniţiativa participării la o formă de formare profesională cu scoatere din activitate, organizată în afara unităţii, angajatorul trebuie să examineze solicitarea scrisă a salariatului în comun cu reprezentanţii salariaţilor;

d) ocupare a unei funcţii elective în autorităţile publice, în organele sindicale sau în cele patronale;

e) condiţii de muncă nesatisfăcătoare din punctul de vedere al protecţiei muncii; precum şi

f) din alte motive prevăzute de legislaţie.

Conform alin.(2) din acelaşi articol, contractul individual de muncă poate fi suspendat din iniţiativa angajatorului:

a) pe durata anchetei de serviciu, efectuate în condiţiile Codului muncii;

b) în alte cazuri prevăzute de legislaţie.

Stimaţi cititori!

Redacţia va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar şi cît mai concis, pe o foaie aparte.

Decupaţi cuponul şi, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteţi-l pe adresa: Chişinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
(iulie 2013, nr. 28(479)

Citaţii în judecată

Curtea de Apel Chişinău solicită prezentarea reprezentantului SRL ,,MVK Inginerie", pentru data de 17 septembrie 2013, ora 11.00, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, sala nr. 3, et. 2) în calitate de apelant în cauza civilă intentată de SRL ,,MVK Inginerie" către SRL ,,Instaltermo" privind încasarea datoriei.

Judecător A. Gavriliţa

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Danilov Igor, pentru data de 3 octombrie 2013, ora 9.20, la şedinţa de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 615) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-3928/2013, la cererea înaintată de SRL ,,Easy Credit" privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Elena Cojocari

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea cet. Gardei Alexandru, cu domiciliul: mun. Chişinău, str. Doina, nr. 150/4, apt. 3, pentru data de 8 august 2013, ora 10.10, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 225, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripţie) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Proţiuc Dumitru.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Rîşcani mun. Chişinău solicită prezentarea reprezentantului ,,Program Consulting" SRL, cu sediul: mun. Chişinău, str. Timişoara, nr. 29, pentru data de 15 august 2013, ora 10.15, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 225, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripţie) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Ceban Tatiana.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Iu. Ţurcan

***

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Panco Anatol, cu ultimul domiciliu: satul Mitoc, Orhei, pentru data de 19 august 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2) la acţiunea înaintată de Mocanu Stela privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Veronica Cupcea

***

Judecătoria Hînceşti, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Robu Ion, domiciliat: satul Bogiceni, Hînceşti, pentru data de 22 august 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (or. Hînceşti, str. Chişinăului, nr. 7, bir. 13) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-816, la cererea depusă de Robu Angela privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Tamara Mereuţă

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Mironaş Victor, domiciliat: or. Orhei, str. T. Roman, nr. 74, pentru data de 12 septembrie 2013, ora 9.15, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Rotari Aliona privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Saharnean Alexandru Victor, domiciliat: satul Pohrebeni, Orhei, pentru data de 18 septembrie 2013, ora 9.20, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Auer Veronica privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Todiţă Vladimir, Todiţă Vera, domiciliaţi: satul Bieşti, Orhei (adresa de contact: mun. Chişinău, str. Alecu Russo, nr. 10, apt. 1), pentru data de 19 septembrie 2013, ora 11.45, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de ÎCS ,,Express Leasing" SRL privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Sergiu Procopciuc

***

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ioniţă Elena, domiciliată: satul Tabăra, Orhei, pentru data de 27 septembrie 2013, ora 9.45, la şedinţa de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Olari Fiodor privind desfacerea căsătoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Ecaterina Buzu

***

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cojocaru Nicolae, cu adresa: or. Drochia, str. Dorohoi, nr. 115 (adresa de contact: mun. Bălţi, str. Alexandru cel Bun, nr. 26, apt. 13) şi Catalnicova Tatiana, cu adresa: mun. Bălţi, str. Alexandru cel Bun, nr. 26, apt. 13, pentru data de 4 octombrie 2013, ora 10.00, la şedinţa de judecată (or. Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrîţi în cauza civilă intentată de ÎCS ,,Express Leasing" SRL privind încasarea datoriei.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător V. Zaporojan

***

Judecătoria Hînceşti, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Rotaru Ivan Pavel, a.n. 07.12.1962, Rotaru Grigore Pavel, a.n. 19.03.1957 şi Rotaru Petru Pavel, a.n. 16.04.1959, domiciliaţi: satul Mingir, Hînceşti, pentru data de 17 octombrie 2013, ora 15.00, la şedinţa de judecată (or. Hînceşti, str. Chişinăului, nr. 7, bir. 15) în calitate de persoane interesate în cauza civilă, la cererea cet. Rotaru Sofia Grigore privind constatarea faptului acceptării succesiunii.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Mihail Macar

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Caduc Maria solicită prezentarea debitorului SC ,,ROTAUTO-TRANS" SRL, IDNO – 1004600066230, la sediul biroului său situat pe adresa: mun. Chişinău, str. Kiev, nr. 6/1, oficiul nr. 3, în vederea familiarizării cu materialele procedurii de executare nr. 081-351/13, intentată în baza Titlului executoriu nr. 2-2054/12, din 07.08.2012, emis de Judecătoria Botanica mun. Chişinău privind transmiterea silită a bunurilor gajate conform contractului de gaj nr. 1402/2011, din 04.03.2011, nr. 1402-1/2011, din 23.03.2011 şi nr. 1402-2/2011, din 06.05.2011, către ÎCS ,,Top Leasing" SRL.

Neprezentarea debitorului/reprezentantului nu va împiedica executarea documentului executoriu şi aplicarea măsurilor de asigurare a executării necesare.

Executor judecătoresc Maria Caduc

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Caduc Maria solicită prezentarea debitorului SC ,,RISTIN-LUX" SRL, IDNO – 1005600047726, la sediul biroului său situat pe adresa: mun. Chişinău, str. Kiev, nr. 6/1, oficiul nr. 3, tel. (022) 44-29-31, în vederea familiarizării cu materialele procedurii de executare nr. 081-350/13, intentată în baza Titlului executoriu nr. 2-2294/2012, din 05.12.2012, emis de Judecătoria Ciocana mun. Chişinău privind transmiterea silită a bunurilor gajate conform contractului de gaj nr. 1543-A/2011, din 10.10.2011, către ÎCS ,,Top Leasing" SRL.

Neprezentarea debitorului/reprezentantului nu va împiedica executarea documentului executoriu şi aplicarea măsurilor de asigurare a executării necesare.

Executor judecătoresc Maria Caduc

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Caduc Maria solicită prezentarea debitorului SRL ,,SAN-PRODEO", IDNO – 1010600027340, la sediul biroului său situat pe adresa: mun. Chişinău, str. Kiev, nr. 6/1, oficiul nr. 3, în vederea familiarizării cu materialele procedurilor de executare nr. 081-328/13 şi 081-329/13, intentate în baza Titlului executoriu nr. 2e-272/2013, din 14.03.2013, emis de Judecătoria Ciocana mun. Chişinău privind transmiterea silită a utilajului conform contractului de cesiune nr. 717-CES/2011, din 18.07.2011 şi contractului de leasing financiar nr. 717/2008, din 09.12.2008, către ÎCS ,,Top Leasing" SRL.

Se obligă administratorul SRL ,,SAN-PRODEO" d-na Snighiriov Natalia Mihail, a.n. 25.03.1978, să prezinte executorului judecătoresc Caduc Maria, pe suport de hîrtie, informaţia unde este depozitat utilajul ce aparţine cu drept de proprietate ÎCS ,,Top Leasing" SRL, aflat în posesiunea SRL ,,SAN-PRODEO", în temeiul contractului de cesiune nr. 717-CES/2011, din 18.07.2011 şi contractului de leasing financiar nr. 717/2008, din 09.12.2008.

Neprezentarea debitorului/reprezentantului nu va împiedica executarea documentului executoriu şi aplicarea măsurilor de asigurare a executării necesare.

Executor judecătoresc Maria Caduc

Important!

Prin decizia Consiliului Institutului Naţional al Justiţiei, termenul de depunere a cererilor pentru înscrierea la concursul de admitere la INJ, în 2013, a fost prelungit pînă la 16 august, inclusiv. Condiţiile le găsiţi la *Admiterea 2013,* pe pagina web a INJ – www.inj.md

ANUNŢ

Executorul judecătoresc Oxana Burlac anunţă licitaţia publică pentru data de 6 august 2013, ora 9.30 pe adresa: mun. Chişinău, str. Alexandru cel Bun, nr. 34, bir. 207 privind vînzarea terenului extravilan cu suprafaţa de 0,0594 ha, cu valoarea de piaţă 18 000 lei, aflat în r-n Criuleni, satul Cimişeni, Î.P ,,Lacurile Pure", ce aparţine cu drept de proprietate d-lui Marandici Artur, c.p. – 0972509012230.

Preţul de vînzare la licitaţie a bunului – 14 400 lei. Taxa de participare la licitaţie – 60 lei.

Termenul limită de depunere a cererii de participare şi a acontului de 900 lei – 5 august 2013. Acontul urmează a fi vărsat: c.f – 43224010, c.b. – 2224711907, BC ,,VICTORIABANC" SA, fil. nr. 11, VICMD2x883 al executorului judecătoresc Oxana Burlac.

Familiarizarea prealabilă: mob.069278102.

Executor judecătoresc Oxana Burlac

***

Judecătoria Buiucani mun. Chişinău, în conformitate cu prevederile art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Graur Vadim, cu domiciliul: mun. Chişinău, Ghidighici, str. Victoria, nr. 30, pentru data de 25 septembrie 2013, ora 9.30, la şedinţa de judecată (mun. Chişinău, bdul Ştefan cel Mare, nr. 73, bir. 230, în incinta Judecătoriei Comerciale de Circumscripţie) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la cererea cet. Graur Svetlana privind decăderea din drepturile părinteşti.

Prezenţa este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părţii absente.

Judecător Alexandru Rotari

***

Judecătoria Făleşti solicită prezentarea cet. Lungu Oleg, născut pe data de 24 iunie 1976, domiciliat: or. Făleşti, str. A. Mateevici, nr. 29, pentru data de 3 septembrie 2013, ora 9.00, la şedinţa de judecată (or. Făleşti, str. 1 Mai, nr. 14, bir.10) în calitate de pîrît la cererea depusă de Vatamanu Olga privind decăderea din drepturile părinteşti.

Judecător Oleg Ciumaş

ÎN ATENŢIA CITITORILOR!

Săptămînalul juridic „Dreptul" publică „Citaţii în judecată" din toate raioanele republicii. Pentru aceasta nu este nevoie să vă deplasaţi la Chişinău. E de ajuns să expediaţi prin tel/fax (nr. 577690) copia dispoziţiei de plată şi citaţia propriu-zisă, astfel economisind sume importante pentru transport. „Dreptul" poate fi procurat în oficiile „Poşta Moldovei" sau la redacţie.

Date bancare: c/d 222472202641
BC Banca Socială. BIC: BSOCMD 2x722,
cod 280101722, c/f 37934018.
Publicaţia periodică **„DREPTUL"**

CONDOLEANŢE

În aceste zile, sîntem alături şi împărţim durerea sufletească prin care trece colegul nostru, domnul Veaceslav Didâc, Director executiv adjunct al Institutului Naţional al Justiţiei, ex-Viceprocuror General al Republicii Moldova, în legătură cu decesul mamei sale,

LEONIDA.

Dumnezeu s-o primească alături de Dânsul şi s-o odihnească în pace.

Colectivul Institutului Naţional al Justiţiei

În aceste momente de nemărginită tristeţe, Colectivul Procuraturii Republicii Moldova este alături, cu compasiune, de colegul Veaceslav Didâc, Director executiv adjunct al Institutului Naţional al Justiţiei, în greaua încercare suferită prin trecerea în nefiinţă a mamei

L E O N I D A.

Transmitem pe această cale sincere condoleanţe familiei îndoliate.
Dumnezeu să-i odihnească sufletul în linişte şi să-l primească alături de aleşii săi.

Aniversări

Angela Catană,
judecător, Centru

Cu multă stimă şi sinceritate, adresăm doamnei Angela Catană calde urări de sănătate, cu ocazia aniversării zilei de naştere.

Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, dar îndeosebi remarcăm calităţile care vă conturează o imagine deosebită: inteligenţa, seriozitatea, puritatea minţii şi a sufletului, verticalitatea, sobrietatea…

Vă dorim să aveţi parte mereu de împăcare sufletească, sănătate, bucurii de la cei dragi inimii, omnipotenţă în domeniul în care activaţi, pentru a atinge cele mai înalte culmi.

La Mulţi Ani!

* * *

Vasile Rusu,
judecător, Străşeni

Mult stimate domnule Vasile Rusu,

Aniversarea zilei dumneavoastră de naştere ne oferă plăcutul prilej de a vă adresa acest sincer şi cald mesaj de felicitare.

Munca nobilă ce o desfăşuraţi cu cinste şi demnitate vă conferă o alură de om destoinic al acestui neam.

Să vă păstraţi calităţile valoroase, căci de ele este nevoie ca adevărul şi dreptatea să triumfe.

Pentru tot ceea ce reprezentaţi, şi pentru tot ceea ce faceţi, vă dorim multă sănătate, noi forţe creative şi realizări încununate cu succese remarcabile.

La Mulţi Ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Natalia Triboi**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Igor Hadîrcă**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Dorian Chiroşca**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Sava Maimescu**, doctor în drept, conferenţiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Adrian Lungu**, magistru în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Iulia Cimpoi**, judecător, CA Chişinău; **Ala Nogai**, judecător, CA Chişinău; **Liuba Pruteanu**, vicepreşedintele Judecătoriei Buiucani; **Victor Boico**, judecător, Buiucani; **Sergiu Ciobanu**, judecător, Judecătoria Militară; **Ghenadie Nicolaev**, judecător, CSJ; **Veaceslav Lazari**, judecător, Străşeni.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile, întru bunăstarea societăţii noastre.

Vă dorim să aveţi parte, de acum încolo, doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La Mulţi Ani!

membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor,
Echipa *Dreptul*
şi *Revista Naţională de Drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Top cinci metode rapide pentru a scăpa de stres

Muncă, muncă şi iar muncă. Nu este de mirare că ai ajuns să nu te mai poţi concentra la job, să iei cîteva kilograme în greutate şi să îţi cadă părul. Da, acestea sînt efectele stresului acumulat. Pentru a scăpa de el, îţi oferim cîteva remedii rapide:

1. Masajul de relaxare

Cea mai uşoară cale de a scăpa de stres este să apelezi la mîinile pricepute ale unui masor.

Pe lîngă starea de relaxare pe care ţi-o vor oferi şedinţele de masaj, vei observa că pielea ta va dobîndi un aspect mai luminos, pentru că organismul va elimina toxinele din corp.

În momentul de faţă, piaţa abundă în oferte care mai de care mai atrăgătoare: masaj cu bambus, masaj cu pietre calde sau cu jad, masaj cu uleiuri aromate, masaj lomilomi (care se execută doar cu antebraţele) masaj thailandez etc.

2. Treizeci de minute de meditaţie

În loc să deschizi televizorul imediat ce ai intrat în casă, mai bine ia-ţi o pauză de la tot.

Izolează-te într-o cameră liniştită, întinde-te pe pat sau podea, închide ochii şi goleşte-ţi mintea. Inspiră profund şi expiră apoi cu putere, de cîteva ori. Poţi vizualiza cum albastrul cerului te învăluie şi cum inima ta se deschide, pentru a te bucura profund de pace şi armonie.

Te afli într-un spaţiu sigur în care te poţi deschide şi experimenta pacea şi starea de relaxare, la cel mai înalt nivel. Oferă-ţi timp pentru a te bucura de starea de bine, care îţi inundă corpul, mintea, sufletul.

Acest exerciţiu te va ajuta să te redresezi interior, iar imediat după aceea o să simţi un val de energie şi entuziasm.

3. O baie cu sare marină

Este ştiut faptul că sarea marină are un efect detoxifiant, dar odată cufundaţi într-o cadă plină cu apă caldă, în care am pus sare marină, corpul ni se va relaxa profund.

Pentru o baie poţi folosi 500 de grame de sare marină, pe care o poţi achiziţiona de la orice plafar.

4. Rugăciunea

Studiile au arătat că oamenii credincioşi sînt mult mai relaxaţi în faţa diverselor probleme cotidiene.

Psihologii explică acest lucru prin faptul că oamenii credincioşi au convingerea puternică că sînt protejaţi. Drept urmare, comportamentul lor este mai relaxat, iar riscul de a face un atac cerebral este mai mic decît în cazul ateilor.

5. Bucură-te de lucrurile mici

De cele mai multe ori, fericirea vine din lucrurile simple, mici, de zi cu zi. Dar pentru a ne bucura de ele, trebuie să învăţăm să le observăm.

De exemplu, în drum spre serviciu (în cazul în care am plecat cu 30 de minute mai devreme) am putea să facem o scurtă plimbare prin parc. Dimineţile senine sînt reale motive de bucurie şi nu costă nimic.

Oferă-ţi un timp în care să te bucuri de o rază lină de soare, ce străbate printre crengile unui copac, de rîsul cristalin al unui copil, de tot ceea ce viaţa îţi oferă din plin şi gratis.

De ce ţînţarii înţeapă doar anumite persoane

Ţînţarii reprezintă, cu adevărat, o problemă pentru timpul de vară, atunci cînd vrei să mergi la un picnic. Numiţi şi „mici vampiri”, ţînţarii au o înţepătură care ar putea provoca anumite infecţii în organism. S-a demonstrat că insectele în cauză au anumite preferinţe atunci cînd îşi aleg ţinta.

Circa 20% din populaţie este mai atractivă pentru ţînţari, potrivit datelor unui studiu.

Astfel, oamenii cu grupa de sînge „A” nu sînt pe placul ţînţarilor. Aceştia preferă „să aterizeze” pe cei cu sînge de tip „0”. Această concluzie se bazează şi pe un studiu japonez realizat de Universitatea Medicală şi Farmaceutică din Toyama, care asigură că majoritatea persoanelor produc o substanţă care permite ţînţarilor să determine tipul de sînge înainte de a fi înţepate.

De asemenea, riscă să fie mai mult ciupiţi consumatorii de bere. În revista „Journal of the American Mosquito Control Association” se declară că „înţepăturile acestor insecte cresc semnificativ după ce au băut o bere”.

Cum previi înţepăturile

Este important să respecţi normele de igienă personală pentru ca aceste insecte să te ocolească. Transpiraţia îi ajută pe ţînţari să-şi aleagă victimele, motiv pentru care probabilitatea de a fi ciupiţi în timp ce faci sport este mai mare.

Cercetătorul Bart Knols, care prezidează consiliul Fundaţiei împotriva Malariei din Olanda, s-a oferit să stea dezbrăcat într-un laborator plin de ţînţari pentru a vedea ce părţi ale corpului său sînt atacate mai mult.

Astfel, 75% dintre insecte s-au aşezat pe picioare, însă după ce s-a spălat cu săpun şi s-a dat cu deodorant, ţînţarii au ales să-l ciupească de alte parţi ale corpului.

Caleidoscop

Un milionar şi-a pus acvariu în loc de gardul vilei

Un milionar din Turcia şi-a lăsat vecinii fără cuvinte. Şi asta după ce a înlocuit gardul din metal al vilei sale de lux cu un acvariu de 50 de metri plin cu sute de peşti şi caracatiţe.

Proiectul omului de afaceri a demarat în urmă cu opt ani. Cel mai dificil aspect al ideii a fost îngroparea unor ţevi lungi de 400 de metri care să ajute la schimbarea apei în permanenţă.

Construcţia acvariului, care găzduieşte peste o mie de vietăţi, l-a costat pe milionar aproximativ 21 000 de dolari. Casa a devenit şi un punct de atracţie pentru turişti.

Copiii disciplinaţi cu palma riscă să sufere de boli de inimă la maturitate

Există o legătură între apariţia bolilor de inimă la maturitate şi modul în care au fost trataţi copiii cînd erau mici. Asta relevă un nou studiu realizat de oamenii de ştiinţă americani.

Cercetarea a fost realizată pe mai bine de 34 de mii de adulţi şi a demonstrat că persoanele care au fost lovite sau pălmuite în copilărie prezintă un risc mai mare de obezitate, artrită şi afecţiuni cardiovasculare.

Mai multe studii au arătat anterior existenţa unei legături între aceste pedepse şi probleme precum comportamentul agresiv şi o stare emoţională mai proastă.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice şi Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriştilor din Moldova

Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC
Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 120/13 sp